

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΠΑ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

**“Σχεδιασμός και Κατάρτιση
Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2014-2020
Εθνικοί στόχοι”**

**Αναπτυξιακή Ημερίδα
‘Βιώσιμη Ανάπτυξη και 5η Προγραμματική Περίοδος
Το Ρέθυμνο Δήμος-Πιλότος στο ΣΕΣ’**

Ρέα Όρφανου, ΕΥΣΣΑΑΠ
Ρέθυμνο, 1 Νοεμβρίου 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Πολιτική Συνοχής 2014-20

Η Πολιτική Συνοχής διαθέτοντας πόρους στις περιφέρειες, μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων, στοχεύει στην οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή του συνόλου της Ε.Ε., με άλλα λόγια

στην αειφόρο, ισόρροπη ανάπτυξη όλων των περιφερειών της Ε.Ε. και στην άμβλυνση των ανισοτήτων που παρατηρούνται,

στη βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών της και στην προστασία του περιβάλλοντος

Η διαπίστωση της οικονομικής κρίσης επηρέασε τις επιλογές και κατευθύνσεις της Πολιτικής Συνοχής στην Ευρώπη και την Ελλάδα (ανεργία, αποτελέσματα κατανομής προϋπολογισμού);

Μελέτη της Ε. Επιτροπής διαπιστώνει ...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την Ελλάδα του 2020 αποβλέπει

- «στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης»

ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

- Άμεσα / βραχυπρόθεσμα: Αντιμετώπιση της ανεργίας
- Μεσοπρόθεσμα/Μακροπρόθεσμα: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι χρηματοδοτικές προτεραιότητες 2014-20

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση
- Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
- Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη
- Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ελληνική θέση για τη νέα προγραμματική περίοδο

- Θεματικοί στόχοι (11) ώστε να αντιστοιχούν στη Στρατηγική ΕΥΡΩΠΗ 2020
- Αιρεσιμότητες (προϋποθέσεις για την χρηματοδότηση ανά τομέα)
- Επανέρχεται η έννοια των ολοκληρωμένων προγραμμάτων
- 3 κατηγορίες περιφερειών
- Κεφάλαιο αφιερωμένο στη χωρική ανάπτυξη
- 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα ώστε κάθε Περιφέρεια να έχει το δικό της πολυτομεακό και πολυταμειακό πρόγραμμα για ολοκληρωμένες τοπικές παρεμβάσεις
- Απλοποίηση / βελτίωση του συστήματος Διαχείρισης των Προγραμμάτων
- Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα (πολυτομεακά και πολυταμειακά) για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και καινοτόμα projects που θα διατρέχουν ταυτόχρονα πολλούς τομείς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2014-2020

20 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

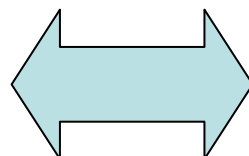
(συμπεριλαμβάνονται

Αγροτικό 3,7 δις €,

Απασχόληση νέων 184 εκατ. € και

CEF 580 εκατ. €)*

*Σημ: δεν περιλαμβάνονται οι αγροτικές
εγγυήσεις ~16 δις €*

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013

Για λόγους σύγκρισης, στην περίοδο
2007-2013 το αντίστοιχο νούμερο ήταν

24,3 ΔΙΣ ΕΥΡΩ

*Σημ: δεν περιλαμβάνονται οι αγροτικές
εγγυήσεις ~16 δις €*

**ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΑΠΟ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ 2014-2020
ΑΘΡΟΙΖΟΥΝ ΣΕ 15,3** ΔΙΣ € σε τρέχουσες τιμές έναντι 20,4 δις € της
περιόδου 2007-13**

* Στα παραπάνω ποσά δεν υπολογίζονται τα εκτιμώμενα ποσά από το R. C. 2016 ~2 δις καθώς και οι πόροι που θα διεκδικηθούν σε ανταγωνιστική βάση από το CEF για δίκτυα ενέργειας, ψηφιακών και τηλεπικοινωνιών

** Δεν συμπεριλαμβάνονται τα 580 εκατ. € του CEF, οι πόροι Στόχου 3, τα 3,7 δις € της Αγροτικής Ανάπτυξης και τα 200 περίπου εκ. € της Αλιείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Χρονοδιάγραμμα

Έναρξη προετοιμασίας του ΣΕΣ τον Απρίλιο 2012, σε συνεννόηση με όλους τους δημόσιους φορείς και κοινωνικούς εταίρους

Εμπειρογνωμοσύνες για τους 10 Θεματικούς Στόχους, Φθινόπωρο 2012
Προτάσεις Υπουργείων, Περιφερειών και φορέων

1 Εθνικό Συνέδριο, Απρίλιος 2013

13 Περιφερειακά Συνέδρια, Μάιος 2013

Ομάδα Εργασίας ΣΕΣ του Υπουργείου Ανάπτυξης

Σχέδιο πρότασης – Σεπτέμβριος 2013

Υποβολή μετά την ολοκλήρωση του θεσμικού, κανονιστικού πλαισίου

Όλα τα κείμενα – στο πλαίσιο της ανοιχτής διαβούλευσης - αναρτώνται στο διαδίκτυο και δίνεται η δυνατότητα σχολιασμού και υποβολής ερωτήσεων και προτάσεων εκ μέρους των φορέων και των πολιτών.

Στην ηλεκτρονική πύλη <http://www.espa.gr> του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει δημιουργηθεί ειδικός χώρος, ο οποίος αφορά στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Αειφόρος Χωρική Ανάπτυξη στον Περιφερειακό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό

- Η Χωρική ανάπτυξη καλείται να συμπληρώσει την εφαρμογή των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης και να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την άσκηση των τομεακών πολιτικών.
- Διαπιστώνει το χαρακτήρα και την εξέλιξη του **“περιφερειακού προβλήματος”**, το **“ελληνικό αστικό παράδοξο”**, το ρόλο της **“γεωγραφίας”** της χώρας, τις **επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης**
- Η αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στη χωρική ενότητα που εκδηλώνονται.
η Αναγκαιότητα της συμβολής στην αντιμετώπιση των αιτιών και των επιπτώσεων της κρίσης.
Σεβασμός στα φυσικά διαθέσιμα και στους πολιτισμικούς πόρους

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Αειφόρος Χωρική Ανάπτυξη στον Περιφερειακό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό

Ενδογενής τοπική ανάπτυξη, Αειφόρος αστική ανάπτυξη (ενισχυμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, η ισόρροπη σχέση του αστικού με τον περιβάλλοντα αγροτικό χώρο) στο πλαίσιο της επιθυμητής εθνικής πολυκεντρικής και ισόρροπης ανάπτυξης

Σύνδεση Εθνικού Αναπτυξιακού Περιφερειακού Σχεδιασμού με τον Εθνικό Χωροταξικό Σχεδιασμό και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια

Πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση (+) Συνεργασίες σε τοπικό επίπεδο με ισχυρή συνιστώσα την κοινωνία των πολιτών

Η Παρακολούθηση και ο έλεγχος της εφαρμογής, διαδικασίες αξιολόγησης (οι κατάλληλοι δείκτες)

Ολοκληρωμένη προσέγγιση

Προώθηση αναπτυξιακού προγράμματος με συμπληρωματικές παρεμβάσεις (στην οικονομία και την εργασία, τη στέγαση, τις υποδομές, την υγεία και πρόνοια, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, κτλ.) προς εφαρμογή σε «ορισμένη» χωρική ενότητα, στη βάση συνεκτικού σχεδίου

Συνδυασμένες ενέργειες διακυβέρνησης (συναρμόδιων Διοικητικών Αρχών αλλά και άλλων οικονομικών και κοινωνικών φορέων)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Προγράμματα με τοπική/ συμμετοχική/ ολοκληρωμένη προσέγγιση στις προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους

στις πόλεις (ΕΤΠΑ):

Αστικά Πιλοτικά Προγράμματα, Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN, URBACT, ΟΣΑΑ

στις αγροτικές περιοχές (ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ):

Leader, ΟΠΑΑΧ

στις πολιτικές και τα προγράμματα του ΕΚΤ:

Προγράμματα βασισμένα σε κοινότητες στο ΕΚΤ
Τοπικά σύμφωνα απασχόλησης, Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης
(κοινωνική οικονομία/κοινωνική επιχείρηση)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η χωρική διάσταση στο κείμενο του ΣΕΣ

- Τοπική και αστική ανάπτυξη
- Κύριες περιοχές προτεραιότητας για συνεργασία (Διακρατικά, Διασυνοριακά Προγράμματα, Μακρο-περιφέρεια Αδριατικής - Ιονίου)
- Περιοχές που πλήττονται από τη φτώχεια
- Με ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά και δημογραφικές προκλήσεις, νησιά, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές
- Η θαλάσσια διάσταση-ανάπτυξη

εργαλεία εφαρμογής της Αειφόρου Χωρικής Ανάπτυξης

- Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις (ITI)
- Προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Τοπικών (CLLD)
- Δίκτυο Αστικής Ανάπτυξης (Αστικές Καινοτόμες Δράσεις)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων στις Πόλεις

- ενιαία περιοχή εντός πόλεων σημαντικών συγκεντρώσεων (ειδικά χαρακτηριστικά: υποβαθμισμένα κέντρα/ γειτονίες πόλεων, περιοχές αστικών επεκτάσεων, περιοχές αποβιομηχάνισης, προστατευόμενες/ περιοχές πολιτιστικής κληρονομιάς)
- Υπο-περιφερειακές ή δια-περιφερειακές* αγροτικές και περιοχές αλιείας
- μεσαίες ή μικρές πόλεις στο σύνολό τους
- λειτουργικές περιοχές, κυρίως περιοχές σύνδεσης του αστικού με τον αγροτικό χώρο
- περιοχές θεματικής - χωρικής διασύνδεσης
- Περιοχές με ειδικά προβλήματα (φτώχεια, γεωγραφία)
- Πολυταμειακά προγράμματα, ορισμός επικεφαλής Ταμείου

Προυπόθεση η **Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης** και η **Ομάδα Τοπικής Δράσης** (ολιστική-συμπληρωματικότητα δράσεων και ΠΕΠ, συμμετοχικότητα και δικτύωση, εταιρικές σχέσεις, τοπική καινοτομία)

Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις (ΙΤΙ)

- **Έμφαση στον αστικό χώρο και στις λειτουργικές περιοχές**
- Πολυ-ταμειακή/ πολυ-τομεακή αλλά ολοκληρωμένη προσέγγιση
- Χρήση διαφορετικών επιχειρησιακών προγραμμάτων και αξόνων προτεραιότητας
- Στόχος η παραγωγική ανασύνταξη
- **Στρατηγική Έξυπνης εξειδίκευσης**, έμφαση σε καινοτομία-τεχνολογία
- επιλογή περιοχής με βάση σχέδιο, σκοπό, δυνατότητες και ανάγκες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

- Αντιμετώπιση κρίσης - Οι πόλεις κινητήριες δυνάμεις για εργασία και ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή επιρροής τους
- Αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης (ghettos, brownfields)
- Αστική φτώχεια, φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού
- Η «συνεκτική πόλη», η κατοίκηση των κέντρων των πόλεων και η διάσωση του οικιστικού αποθέματος
- Βιώσιμη αστική κινητικότητα, οικολογικά μέσα μεταφοράς
- Κλιματική αλλαγή - προσαρμογή, ανανεώσιμη ενέργεια
- Ανάκτηση του δημόσιου χώρου, του αστικού πασίνου και των ανοιχτών χώρων συγκέντρωσης
- Η αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής στο σχεδιασμό
- Η συμμετοχικότητα, η συνύπαρξη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Συνδυάζοντας τους τύπους των περιοχών με τα ταμεία

Αστικές περιοχές
μητροπολιτικές περιοχές
αγροτικές περιοχές
διαπεριφερειακές περιοχές
διασυνοριακές περιοχές
λειτουργικές περιοχές
(η ανάγνωση των Ρυθμιστικών Σχεδίων,
Πολεοδομικών Σχεδίων, ΣΧΟΑΠ (ΥΠΕΚΑ))
περιοχές με γεωγραφικά μειονεκτήματ
περιοχές φτώχειας

ΕΤΠΑ

ΕΚΤ

ΕΓΤΑΑ

ΕΤΘΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η επιλογή της κατάλληλης περιοχής/ Διακυβέρνηση

- Την περιοχή την καθορίζουν οι τοπικές ανάγκες, ιδιαιτερότητες, δυνατότητες (bottom-up approach)
- **Διοικητικές μονάδες**, αλλά όχι μόνο δηλ. **συνεκτικές** χωρικές ενότητες με όρους οικονομικούς, κοινωνικούς, γεωγραφικούς
- πληθυσμός από 10.000 έως 150.000 κατοίκους (CLLD)
Μείωση ορίου σε ειδικές περιπτώσεις
- Υπο-περιφερειακό, περιφερειακό, διαπεριφερειακό επίπεδο (ITI)

**Το ζήτημα της διακυβέρνησης – διαχείρισης
Αυξημένος ο ρόλος και η ευθύνη Περιφερειακών αρχών και
Δήμων**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Και η συνέχεια...

- **Ολοκλήρωση του κειμένου ΣΕΣ**
- **Ενδιαφέροντα παραδείγματα (Καλές πρακτικές) τοπικών προσεγγίσεων από τον αστικό, τον αγροτικό χώρο ή από άλλους χωρικούς τύπους**
- **Οι απόψεις σας για τον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό συν-διαμορφώνουν το σχεδιασμό και οπωσδήποτε το κεφάλαιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το Ρέθυμνο στην Κρήτη, στην Ελλάδα, στη Μεσόγειο

- Η γνωριμία με το Ρέθυμνο. Ένα φιλόδοξο ευρωπαϊκό πρόγραμμα που προχωράει με πολλές δυσκολίες (Reference Framework Sustainable Cities)
- η πόλη, η αστική εξάπλωση, η υπαίθρος χώρα και η *ρύθμιση του χώρου* (χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός)
- η σχέση της πόλης με την περιβάλλουσα υπαίθρο χώρα, η αλληλεξάρτησή τους (ο ορισμός της λειτουργικής περιοχής)
- το ιστορικό και πολιτισμικό ίχνος στη διαδρομή του χρόνου, η κατοίκηση στην περίκλειστη πόλη, η συνύπαρξη στο δημόσιο χώρο και στα αστικά κενά, οι διαφορετικές γειτονιές, οι μικρές έξοδοι στη θάλασσα, τα αυτοκίνητα
- η οικονομία, οι παραγωγικές δραστηριότητες (χωρικό δυναμικό, η χωρική δυνατότητα μαζί με τις ειδικές ανάγκες και προβλήματα)
- η πολυκεντρική οργάνωση της νήσου
- οι πόλεις της Κρήτης σε μιά πολυκεντρική θεώρηση του αστικού συστήματος της χώρας
- τα Ευρωπαϊκά Διακρατικά προγράμματα και τα προγράμματα Γειτονίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σας ευχαριστώ πολύ όλους σας

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΑΝΙΔΕΙΝ

